

teikti nebus galima, todėl autorė nusprendė pateikti argumentus „už“ ir „prieš“ abiejų naujų objektų vienalaikiškumui įvertinti.

Argumentai „už“: 1. Romų–Zeigių senovės gyvenvietės ribos baigėsi ties Cypos upeliu, bet tai greičiausiai nėra gyvenvietės kraštinės ribos, kadangi upelio link jos išplėtėja. 2. Abiejuose objektuose rasta lipdytos lygiu ir grublėtu paviršiumi keramikos. Kai kurie keramikos fragmentai pagal techninius požymius ir stilistiką atrodo pakankamai vienodai. 3. Abiejų objektų židiniuose buvo rasta gintaro gabalėlių.

Argumentai „prieš“: 1. Archeologinėje literatūroje upė ar upelis dažnai yra laikoma natūralia riba tarp kelių archeologinių objektų. Nors neaišku, ar Cypos upelis buvo I tūkst. pradžioje–antrojoje pusėje. 2. Palyginus židinius Zeigių k. privačiuose sklypuose ir Romų–Zeigių senovės gyvenvietėje aiškiai matyti skirtumai: Zeigiuose židiniai dideli, netaisyklingo ovalo formos, greičiausiai su prieduobėmis, tuo tarpu Romuose – jie nedideli ir apvalūs. 3. Zeigių k. privačiuo-

se sklypuose, židinyje 2, rastoji storasienė keramika neturi analogų Romų–Zeigių senovės gyvenvietėje.

ROMAI-ZEIGIAI ANCIENT SETTLEMENT

In 2003 during the archaeological survey explorations in a new-built Romai settlement (Klaipėda district), a new Romai–Zeigiai ancient settlement dated to the beginning of the 1st millennium – the second half of the 1st millennium was found. The settlement was located on the right bank of the Cypa river. Having explored the area of 60 m² in the settlement, 3 hearths, a farm pit, structural remains, 24 postholes, a lot of handmade pottery with rusticated and plain surface were found.

While conducting the survey in the area prepared for construction on the left bank of the Cypa river, 2 hearths were found. Their measurements greatly differed from the measurements of the hearths found on the right bank of the river. Also some handmade pottery was detected. It is impossible to say whether it is the same settlement.

ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI KERNAVĖJE

Dalia VAIČIŪNIENĖ

Kernavės piliakalnio, vadinamo Mindaugo sostu (A 1470P), Š šlaite 2001–2002 m. nuo viršūnės 5 m R–V kryptimi atsirado velėnos įplyšimai (apie 5 arų plote), kurie buvo laikinai sutvirtinti sukaltais kuoliukais. 2003 m. rugpjūčio mėn. buvo pradėti Š šlaito sutvirtinimo darbai – kasamos drenos. Dirvožemis – nejudintas molis, šlaito viršuje pereinantis į molį su smėliu. Šlaito tvarkymo metu kultūrinis sluoksnis nepasiektas, archeologinių radinių nebuvo.

Priešais šį Mindaugo sosto piliakalnio šlaitą esantis takelis buvo ardomas aplinkinių šaltinių. Todėl šalia takelio Š pusės buvo iškastas griovys, nuvedantis susirinkusį vandenį į vandens surinkimo šulinį, esantį į V nuo Mindaugo sosto piliakalnio, prie pagrindinio tako tarp Pilies kalno ir Mindaugo sosto piliakalnio. Griovys iškastas 0,70 m gylio. Gruntas – molis. Viršutiniame povėlininiame sluoksnyje buvo rasta ankstyvųjų viduramžių žistos keramikos šukė.

Kernavės piliakalnio, vadinamo Lizdeikos kalnu (A 1471P), Š šlaito viduryje 6 m nuo viršūnės R–V kryptimi, apie 4 arų plote, atsirado velėnos įplyšimas. Tai įvyko 2003 m. ankstyvą pavasarį. Tirpstant sniegui, vanduo pradėjo skverbtis į povėleninį sluoksnį ant mažiau vandeniui laidžių grunto sluoksnių.

2003 m. rugpjūčio mėnesį vyko šlaito sutvirtinimo darbai. Rastos keturios ankstyvųjų viduramžių žiestos keramikos šukės. Viena šukė vėlyva, glazūruota. Viršutinėje Lizdeikos kalno piliakalnio terasoje, žemės paviršiuje, rastas geležinis dirbinys su įkote.

Senojo miesto vieta (A 1474) yra 140 m į R nuo Mindaugo sosto piliakalnio ir apie 200 m į Š nuo Lizdeikos kalno (1998–2001 m. ištirtas 380 m² plotas). Šiuo metu virš XIII–XIV a. viršutinio Kernavės miesto, glūdinčio dviejų su puse metrų gylyje, susiformavusi buvusio kairiojo Kernavėlės upelio griova, nueinanti Mindaugo sosto R šlaito link, kiekvienais metais gilėja ir eroduoja naikindama likusį kultūrinį sluoksnį.

2003 m. liepos viduryje buvo pradėti eroduojančios griovos sutvirtinimo darbai: gręžiamos skylės kuolams („šukoms“), iškelta žemė tikrinama metalo detektoriumi. Vykdamt

archeologinius žvalgymus archeologinis sluoksnis pasiektas nebuvo. Metalinių dirbinių nerasta, tik septynios žiestosios keramikos šukės ir keli gyvulių kaulai. Šie viduramžių gyvenimo pėdsakai čia aptinkami kiekvieną pavasarį ar rudenį, kurie yra tiesiog išplaunami iš viršutinės, R griovos dalies, kur viršutinis viduramžių miestas ribojosi su ja.

ARCHAEOLOGICAL SURVEYS IN KERNAVĖ

In 2003 the fortification of the northern slope of the Mindaugas Throne hill-fort was started. The cultural layer was not reached and no finds were detected. While fortifying a path at the hill-fort foot, an Early Medieval sherd was found.

The northern slope of the Lizdeika Hill also was fortified where four Early Medieval pottery sherds were found. One of the sherds was late and glazed. In the top terrace of the Lizdeika Hill hill-fort on the earth surface an iron tanged artefact was found.

During the fortification process of the site II of the Kernavė ancient town (A1474) and the ravine from the site II of the ancient town (A1474) towards the Mindaugas Throne hill-fort, seven wheelmade pottery sherds were found.

VEMBŪTŲ PILIAKALNIO APLINKA

Laimutė VALATKIENĖ, Dalia KARALIENĖ

2003 m. liepos ir spalio mėn. ŽMA surengė archeologinę žvalgomąją ekspediciją Vembūtų (Vydmantų) piliakalnio (Telšių r., Varnių sen.) aplinkos teritorijai, neįeinančiai į paminklo ir jo apsauginės zonos ploto ribas, žvalgyti.

Žvalgomuosiuose tyrinėjimuose dalyvavo muziejininkai S. Kasparavičius, A. Jonu-

šas, D. Karalienė, D. Lukšienė, L. Valatkienė, Varnių vidurinės mokyklos direktorius A. Juška ir XII klasės mokinys M. Knystautas, buvęs mokytojas A. Purtokas ir Varnių regioninio parko samdytų darbininkų grupė.

Remiantis ŽMA direktoriaus S. Kasparavičiaus vizualinių žvalgymų metu sukaupta ir spaudoje skelbta medžiaga (*Penktadienio*